

Sarajevo, 24.03.2016.

Aner Žuljević, delegat

BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
PARLAMENT FBiH  
DOM NARODA  
n/r gospođe Lidija Bradara, predsjedavajuća

Bosna i Hercegovina  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE  
DOM NARODA  
SARAJEVO

Primaljeno: 25-03-2016			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02 - 02 -		1060	115

10x

U skladu s članom 177. i 178. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, podnosim

### AMANDMANE

#### na Prijedlog zakona o radu

#### Amandman I

Amandman na **član 4. Prijedloga zakona o radu** na način da se stav 2. mijenja i glasi:

„Radnik može stupiti na rad nakon izvršene prijave na penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti (u daljem tekstu: obavezno osiguranje) u skladu sa zakonom“.

#### Obrazloženje:

Rješenje predloženo u Prijedlogu zakona ostavlja mogućnost zloupotreba na način da poslodavci prilikom zaključivanja ugovora o radu ne upišu datum početka rada i te osobe ne prijave na obavezna osiguranja sve do eventualne kontrole inspeksijskih organa, čime se doprinosi povećanju broja osoba zaposlenih u svojoj ekonomiji i daljem slabljenju vanbudžetskih fondova, a posebno Fonda za PIO/MIO.

#### Amandman II

Amandman na **član 12. Prijedloga zakona o radu** na način da se stav 1. ovog člana briše, a dosadašnji stavovi 2., 3. i 4. postaju stavovi 1., 2. i 3.

Dosadašnji stav 2. koji postaje stav 1. mijenja se i glasi:

„U slučajevima diskriminacije u smislu odredaba ovog zakona, radnik kao i lice koje traži zaposlenje mogu podnijeti tužbu u roku od tri mjeseca od dana saznanja za diskriminaciju, a najduže jednu godinu od dana učinjene diskriminacije“.

**Obrazloženje:**

Član 12. Prijedloga zakona o radu je u suprotnosti sa Zakonom o zabrani diskriminacije BiH (Sl. glasnik BiH br.59/09) jer obraćanje sudu uslovljava prethodnim obraćanjem poslodavcu, koji u većini slučajeva upravo i vrši diskriminaciju po nekom od osnova iz Zakona o radu. Predloženi amandman je u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije BiH.

**Amandman III**

Amandman na **član 22. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 3. riječ: „tri“ zamijeni riječju „dvije“.

**Obrazloženje:**

Zaključivanje ugovora o radu na period duži od dvije godine očito potvrđuje da je poslodavcu za te poslove potreban trajan angažman radnika. Osim toga, produžavanje perioda trajanja ugovora na određeno vrijeme stvara kod radnika nesigurnost i smanjuje njegovu motivisanost za rad.

**Amandman IV**

Amandman na **član 35. Prijedloga zakona o radu** na način da se stav 2. i 3. ovog člana brišu.

**Obrazloženje:**

Stavovima 2. i 3. ovog člana u Prijedlogu zakona o radu se indirektno uvodi novi pravni institut, tzv. pripravnost. Ovaj institut, odnosno pripravnost, svoju svrhu i opravdanje ima samo u nekim posebnim djelatnostima (zdravstvo, policija, vatrogasna služba i sl.), gdje je priroda djelatnosti takva da se, u određenim okolnostima, radnicima može naložiti pripravnost, što bi trebalo biti regulisano posebnim propisima. Na osnovu predložene odredbe, pripravnost radnika bi se mogla uvesti kod bilo kojeg poslodavca, neovisno kojom djelatnošću se bavi. Smatramo da za takvim rješenjem nema nikakve potrebe, pogotovo što isto može biti predmetom zloupotrebe na način da se naruši pravo radnika na odmor između dva radna dana, sedmični ili godišnji odmor.

**Amandman V**

Amandman na **član 38. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 1. ovog člana broj „10“ zamijeni brojem „8“, te da se stav 3. istog člana briše.  
Dosadašnji stavovi 4.,5. i 6. postaju stavovi 3., 4. i 5.

**Obrazloženje:**

Svrha ovog amandmana je usklađivanje predmetnog člana sa Evropskom direktivom o radnom vremenu koja propisuje da radno vrijeme radnika sa prekovremenim radom ne smije biti duže od 48 sati sedmično.

## **Amandman VI**

Amandman na **član 47. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 1. ovog člana riječ „a najduže 30 radnih dana“ brišu.

Iza stava 1. dodaju se stavovi 2. i 3. koji glase:

„Radnik koji radi na poslovima na kojima se uz primjenu mjera zaštite na radu nije moguće zaštititi od štetnih utjecaja, ima pravo na godišnji odmor u trajanju od najmanje 30 radnih rada.

Poslovi i trajanje odmora iz stava 2. ovog člana uređuju se zakonom, propisom kantona, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.“

### ***Obrazloženje:***

Predloženim rješenjem, kojim se propisuje maksimalno trajanje godišnjeg odmora, ograničava se sloboda kolektivnog pregovaranja, pogotovo ako se ima u vidu da je članom 49. stav 1. Prijedloga zakona o radu utvrđeno da se konkretna dužina godišnjeg odmora uređuje kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu. Shodno navedenom nema potrebe da se ovim zakonom ograniči maksimalno trajanje godišnjeg odmora, jer će dužina trajanja godišnjeg odmora svakog radnika zavisiti od kriterija utvrđenih gore navedenim aktima, a i prema dosadašnjoj praksi mali je broj radnika koji imaju godišnji odmor u trajanju dužem od 30 radnih dana.

S ciljem zaštite radnika koji rade na poslovima navedenim u predloženom stavu 2., odnosno sprječavanja obolijevanja ili pogoršanja postojeće invalidnosti tj. profesionalnog oboljenja, predlažemo da se za ovu kategoriju radnika utvrdi minimalni godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana, s tim da se trajanje istog i poslovi uređuju aktima iz predloženog stava 3.

## **Amandman VII**

Amandman na **član 50. Prijedloga zakona o radu** na način da se briše stav 3.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

### ***Obrazloženje:***

Predloženim stavom 3. radniku se uskraćuje pravo na korištenje godišnjeg odmora. Imajući u vidu svrhu godišnjeg odmora, kao i odredbu člana 51. Zakona o radu, predloženo je brisanje ovog stava iz razloga što se radniku ne može i ne smije uskratiti pravo korištenja drugog dijela godišnjeg odmora u narednoj kalendarskoj godini ukoliko u tekućoj godini nije iskoristio prvi dio godišnjeg odmora, a sve iz razloga što radnik može biti objektivno spriječen da koristi prvi dio godišnjeg odmora (npr. zbog bolesti, porođajnog odsustva), te zbog toga ne treba trpiti štetne posljedice.

### Amandman VIII

Amandman na **član 55. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 3. ovog člana iza riječi: „ako“ dodaju riječi: „smatra da“ ostali tekst se nastavlja.

#### *Obrazloženje:*

Svrha amandmana je usklađivanje ovog člana sa članom 48. stav 1. važećeg Zakona o zaštiti na radu (Službeni list SRBiH, broj: 22/90).

### Amandman IX

Amandman na **član 56. Prijedloga zakona o radu** na način da se briše stav 1. ovog člana. Stavovi 2. i 3. postaju stavovi 1.i 2.

#### *Obrazloženje:*

Obaveza radnika propisana stavom 1. ovog člana regulisana je članom 25. stav 3. važećeg Zakona o zaštiti na radu (Službeni list SRBiH, broj: 22/90).

### Amandman X

Amandman na **član 72. Prijedloga zakona o radu** na način da se briše stav 4. ovog člana. Dosadašnji stav 5. postaje stav 4.

#### *Obrazloženje:*

Odredbom stava 4. ovog člana uvodi se mogućnost poslodavcu da otkáže ugovor o radu zaposleniku koji se na posao vrati nakon privremene spriječenosti za rad (bolovanja) dužeg od šest mjeseci. Pravo radnika da se vrati na poslove na kojima je radio prije nastupanja privremene spriječenosti za rad propisano stavom 2. ovog člana poslodavac može vrlo jednostavno uskratiti formalnom izmjenom organizacije rada, odnosno tzv. sistematizacije. Također, prethodne konsultacije sa vijećem zaposlenika u ovom slučaju nisu adekvatan zaštitni mehanizam, jer stav vijeća zaposlenika, s obzirom da se radi o konsultacijama, za poslodavca nije obavezujući. Dakle, neprihvatljivo je zakonsko rješenje koje će generisati situaciju u kojoj će se radnik zbog korištenja svojih prava propisanih Zakonom o zdravstvenom osiguranju (pravo na tzv. bolovanje) suočiti sa mogućnošću otkaza ugovora o radu.

### Amandman XI

Amandman na **član 74. Prijedloga Zakona o radu** na način da se u stavu 2. briše rečenica: „Ukoliko je nezadovoljan odlukom arbitraže, poslodavac može u roku od 15 dana od dana dostavljanja arbitražne odluke zatražiti da predmetnu saglasnost nadomjesti sudska odluka“ .

### **Obrazloženje:**

Imajući u vidu odredbe Zakona o parničnom postupku kojim je regulisan postupak arbitraže, a posebno činjenicu da su arbitražne odluke konačne i obavezujuće, smatramo da je bespredmetno da arbitražnu odluku nadomješta sudska odluka, te je predloženo brisanje gore navedene rečenice u stavu 2.

### **Amandman XII**

Amandman na **član 75. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 2. ovog člana riječi: „dijela plaće za radni učinak“ brišu, te da se iza stava 2. dodaje novi stav 3. koji glasi:

„Osnovna plaća je najniži iznos koji poslodavac mora isplatiti radniku za puno radno vrijeme, za posao odgovarajuće grupe složenosti i normalne uslove i rezultate rada“.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

### **Obrazloženje:**

Predloženim rješenjem da se plaća sastoji, između ostalog, i od dijela plaće za radni učinak omogućava se poslodavcu da on jednostrano i proizvoljno određuje radni učinak, odnosno ovaj dio plaće. Pored toga ovakvim rješenjem se stvara neizvjesnost kod određivanja elemenata plaće, a što doprinosi pravnoj nesigurnosti.

S obzirom da je jedan od elemenata plaće osnovna plaća smatramo da je neophodno utvrditi definiciju osnovne plaće, kako bi se izbjegla mogućnost da, kao i do sada, većina poslodavaca najčešće prijavljuje radnike na najnižu plaću. To potvrđuju podaci Poreske uprave FBiH i Fonda PIO/MIO prema kojima je Federaciji BiH od 2011-2014. godine broj radnika za koje se uplaćuju doprinosi na najnižu plaću povećao za više od 20.000. Naime, 2011. godine broj radnika prijavljenih na najnižu plaću bio je 63.588, a u 2014. godini 84.157, što jasno govori da poslodavci ne poštuju odredbe kolektivnih ugovora, zbog čega je neophodno ovo pitanje regulisati zakonom.

### **Amandman XIII**

Amandman na **član 96. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 2. ovog člana iza riječi „ako se“ dodaju riječi „s obzirom na veličinu, kapacitet i ekonomsko stanje poslodavca i mogućnosti zaposlenika“ ostali tekst se nastavlja.

### **Obrazloženje:**

Svrha ovog amandmana je da se barem većim poslodavcima, poslodavcima boljeg ekonomskog stanja i sa većim kapacitetom onemogućí da otkážu ugovor o radu radniku zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, a da postoji mogućnost da tog radnika zaposle na druge poslove ili da ga obrazuju odnosno osposobe za rad na drugim poslovima.

## **Amandman XIV**

Amandman na **član 100. Prijedloga zakona o radu** na način da se broj „60“ mijenja brojem „30“, a riječi: „jedne godine“ zamjenjuju riječima „šest mjeseci“.

### **Obrazloženje:**

S obzirom na činjenicu da je poslodavac u poziciji da odmah ima saznanja o učinjenoj teškoj povredi radne dužnosti od strane radnika, te da su rokovi predloženi ovim amandmanom sasvim dovoljni za provođenje procedure otkaza ugovora o radu zbog teže povrede radne dužnosti, objektivno ne postoji potreba ni za predloženim rokovima u Prijedlogu zakona o radu.

## **Amandman XV**

Amandman na **član 103. Prijedloga zakona o radu** na način da se briše stav 3. ovog člana.

### **Obrazloženje:**

Svrha ovog amandmana je veći stepen zaštite sindikalnog povjerenika, što je opravdano s obzirom na osjetljivost i specifičnost funkcije kojom se isti bavi, te radi osiguranja njegove neovisnosti i integriteta. Naime, stavom 3. ovog člana poslodavcu se daje dodatna mogućnost za davanje otkaza ugovora o radu sindikalnom povjereniku kroz institut sudske odluke koja mijenja saglasnost za otkaz Federalnog ministarstva rada. Smatramo da je rješenje iz važećeg zakona o radu sasvim adekvatno, pogotovo ako se u vidu ima činjenica da je u prvoj verziji važećeg Zakona o radu iz 1999. godine bila propisana obaveza poslodavca da prije otkazivanja ugovora o radu sindikalnom povjereniku traži saglasnost sindikata, što znači da je ova odredba već prošla svoju „fleksibilizaciju“.

## **Amandman XVI**

Amandman na **član 108. Prijedloga zakona o radu** na način da se član 108. briše.

### **Obrazloženje:**

Predloženim rješenjem daje se mogućnost jednostranog rasporeda radnika na druga radna mjesta u slučajevima koji su skoro identični slučajevima za institut prekovremenog rada, te se na taj način poslodavcima pruža mogućnost da predloženi institut koriste umjesto instituta prekovremenog rada, te na taj način smanje troškove poslovanja, jer će radniku koji je jednostrano raspoređen na drugo radno mjesto isplatiti samo plaću za radno mjesto za koje ima zaključen ugovor o radu, a ne i naknadu za

prekovremeni rad. S obzirom da je obrazloženje predlagača za predložena zakonska rješenja otvaranje novih radnih mjesta i povećanje stope zaposlenosti, smatramo da je cjelishodnije da se u slučajevima za koje je predložen institut jednostranog rasporeda radnika na druga radna mjesta primjeni institut prekovremenog rada ili ugovora na određeno vrijeme.

#### **Amandman XVII**

Amandman na **član 111. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 2. ovog člana riječi: „jedne trećine“ zamjenjuju riječima: „jedne polovine“.

Stav 3. člana 111. Prijedloga zakona o radu se briše.

Dosadašnji stavovi 4. i 5. postaju stavovi 3. i 4., a u sadašnjem stavu 5. koji postaje stav 4. broj „4“ se zamjenjuje brojem „3“.

#### **Obrazloženje:**

Predloženim rješenjem se značajno umanjuju prava radnika koji otkaz ugovora o radu dobijaju na osnovu ovog člana, a posebno radnika koji su prijavljeni na minimalnu plaću, tako da bi npr. iznos otpremnine radniku, koji je primao najnižu plaću, prema predloženom rješenju za 25 godina staža bio umanjen za 15%. S druge strane, otvara se mogućnost poslodavcima da uz niske naknade na ime otpremnine otkazu ugovore o radu radnicima sa dužim radnim stažem, te na njihovo mjesto eventualno angažuju radnike na određeno vrijeme uz znatno niže naknade iz radnog odnosa.

#### **Amandman XVIII**

Amandman na **član 114. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 2. ovog člana broj i riječ: „90 dana“ zamjenjuje riječima „šest mjeseci“.

#### **Obrazloženje:**

S obzirom da smo amandmanom na član 100. Prijedloga zakona o radu predložili da objektivni rok otkaza ugovora o radu u slučaju teže povrede radne obaveze iznosi šest mjeseci, to, s ciljem ujednačavanja rokova za poduzimanje radnji na temelju ovog zakona, bilo od strane poslodavca, bilo od strane radnika, predlažemo da rok za podnošenje tužbe, shodno predloženom članu 114. ovog zakona, iznosi šest mjeseci.

#### **Amandman XIX**

Amandman na **član 118. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 1. broj „30“ zamijeni brojem „15“.

#### **Obrazloženje:**

S obzirom da se značajan broj prava i obaveza iz radnog odnosa detaljnije reguliše, pored kolektivnih ugovora, i pravilnicima o radu, te da imamo značajan broj pravnih subjekata koji trenutno

nemaju zaključene kolektivne ugovore, a zapošljavaju manje od 30 radnika, smatramo da je neophodno da se obaveza donošenja pravilnika o radu utvrdi u slučajevima kada poslodavac zapošljava više od 15 radnika.

#### **Amandman XX**

Amandman na **član 119. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 1. ovog člana broj: „30“ zamjenjuje brojem „15“.

#### **Obrazloženje:**

Predloženi član 119. nije u skladu sa Zakonom o vijeću zaposlenika kojim se, između ostalog, uređuje način i postupak formiranja Vijeća zaposlenika. Naime, članom 2. navednog zakona je propisano pravo na formiranje Vijeća zaposlenika kod poslodavca koji ima u radnom odnosu najmanje 15 zaposlenika, te se shodno navednom predlaže ovaj amandman.

#### **Amandman XXI**

Amandman na **član 129. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 5. riječ „može“ briše, te da se u istom stavu zadnji red riječ „da“ briše.

#### **Obrazloženje:**

Radi otklanjanja pravne nesigurnosti u postupku utvrđivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavaca i otklanjanja mogućnosti da Federalno, odnosno Kantonalno ministarstvo za rad ne riješi o reprezentativnosti sindikata, kako je propisano stavom 5. člana 129. Prijedloga zakona o radu, jer može ne znači da i mora, predlaže se amandman na stav 5. ovog člana.

#### **Amandman XXII**

Amandman na **član 138. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 3. iza riječi „sudske vlasti“ dodaju riječi „javnih preduzeća“ dalji tekst se nastavlja, a u predzadnjem redu ovog stava iza riječi: „namještenika“ dodaju se riječi „javnih preduzeća“ dalji tekst se nastavlja.

#### **Obrazloženje:**

Predloženim stavom 3. člana 138. izostavljeno je zaključivanje granskih kolektivnih ugovora za zaposlene u javnim preduzećima, te smatramo da je neophodno izvršiti dopunu ovog člana kako je to predloženo ovim amandmanom, s obzirom da je osnivač i većinski vlasnik svih javnih preduzeća Federacija BiH, kanton, grad ili općina, te je neophodno da pomenuti osnivači, odnosno vlasnici javnih preduzeća učestvuju u pregovaranju i zaključivanju granskih kolektivnih ugovora za javna preduzeća.



### **Amandman XXIII**

Amandman na **član 140. Prijedloga zakona o radu** na način da se u stavu 2. ovog člana iza riječi „određeno“ dodaju riječi „ili neodređeno“, a riječi „koje ne može biti duže od tri godine“ se brišu.

Stav 3. istog člana se mijenja i glasi:

„Ako kolektivnim ugovorom nije drugačije određeno, nakon isteka roka na koji je zaključen, kolektivni ugovor primjenjivati će se do zaključivanja novog kolektivnog ugovora“.

Stav 4. člana 140. se briše.

#### ***Obrazloženje:***

Smatramo da je neophodno ugovornim stranama ostaviti mogućnost izbora da li će kolektivne ugovore zaključiti na određeno ili neodređeno vrijeme. Takođe, uvažavajući slobodu kolektivnog pregovaranja i dogovaranja, potrebno je učesnicima u pregovorima ostaviti mogućnost izbora na koji vremenski period će zaključiti kolektivne ugovore na određeno vrijeme.

Imajući u vidu pitanja koja se regulišu kolektivnim ugovorima, a s ciljem izbjegavanja nastanka pravnog vakuma u slučaju da se novi kolektivni ugovori ne zaključe nakon isteka postojećih kolektivnih ugovora na određeno vrijeme, smatramo da ovaj amandmanski prijedlog nudi bolje rješenje od predloženog iz razloga što radnici i poslodavci nijednog trenutka neće biti bez kolektivnih ugovora kojima se regulišu značajna pitanja kako za radnike, tako i za poslodavce.

### **Amandman XXIV**

Amandman na **član 181. Prijedloga zakona o radu** na način da se isti mijenja i glasi:

„Važeći kolektivni ugovori moraju se uskladiti sa ovim zakonom u roku od 6 mjeseci od dana utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca“.

#### ***Obrazloženje:***

Ugovorne strane kolektivnog ugovora mogu pristupiti zaključenju kolektivnih ugovora radi izmjena i dopuna istih (zbog njihovog usklađivanja sa zakonom) tek nakon što se utvrdi reprezentativnost sindikatu odnosno udruženju poslodavaca.

Naime, članom 130. stav 1. Prijedloga zakona o radu je propisano da samo reprezentativni sindikat i udruženje poslodavaca (kojim je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom) imaju pravo:

- a. zastupati svoje članove pred poslodavcem, organima vlasti, udruženjima poslodavaca, drugim institucijama odnosno pravnim licima;
- b. kolektivno pregovarati i zaključivati kolektivne ugovore;

- c. učestvovati u bipartitnim i tripartitnim tijelima sastavljenim od predstavnika organa vlasti, udruženja poslodavaca i sindikata i
- d. na druga prava u skladu sa zakonom.

Dakle, obaveza usklađivanja kolektivnih ugovora ne može teći od stupanja na snagu zakona, nego od dana utvrđivanja reprezentativnosti sindikatu odnosno udruženju poslodavaca.

Također, s obzirom da je stavom 1. ovog člana propisano da se kolektivni ugovori „moraju“ uskladiti sa zakonom u definisanom roku, stavovi 2. i 3. ovog člana su suvišni.

Sarajevo, 24.03.2016. godine

Aner Žuljević, delegat

